

**Szegedi Ítéltábla**

**Az ügy száma:**

**Pf.III.20.163/2020/7.**

**A felperes:**

**felperes neve (felperes székhelye)**

**A felperes meghatalmazott jogi képviselője:**

**jogtanácsos neve (jogtanácsos székhelye)**

**Az alperes:**

**alperes neve (alperes lakcíme)**

**Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:**

**Dr. Kiss Barna Balázs ügyvéd (jogi képviselő székhelye)**

**A per tárgya:**

**Kölcsönszerződésből eredő követelés megfizetése**

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

**Kecskeméti Törvényszék 6.P.21.177/2018/40.**

**A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:**

**Felperes 6.P.21.177/2018/41.**

## **Í T É L E T**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben megváltoztatja**, és a felperes által alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 2.035.986,- (Kettőmillió-harmincötezer-kilencszáznolcvanhat) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 155.550,- (Egyszázötvenötezer-ötszázötven) forint, továbbá alperest, hogy ugyancsak külön felhívásra fizessen meg az államnak 27.450,- (Huszonhétezer-négyszázötven) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

## **Indokolás**

### **A tényállás**

- [1] Az E Kft., mint adós és a felperesi pénzügyintézet, mint hitelező között 2007. november 28. napján .../2007. szám alatt Ingatlan fedezete mellett nyújtott hitelszerződés jött létre, melyben foglaltak szerint a hitelező az adós részére 80.000.000,- forint hitelt folyósított. A szerződés megkötésekor az E Kft. egyedüli tulajdonostagja és ügyvezetője az alperes volt, aki a hitelszerződésben foglaltak szerint az adós tartozásának megfizetéséért egyetemleges adóstársként készfizető kezességet vállalt. A hitelszerződéshez kapcsolódóan az adós gazdálkodó szervezet és az alperes **település 1-en**, 2007. december 20. napján **közjegyző 1 település 1-i** székhelyű közjegyző előtt .../2007. szám alatt közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett.
- [2] A hitelszerződés megkötését követően az alperes az adós gazdálkodó szervezetben lévő üzletrészt eladta tanú 1-nek, mely ténnyről értesítette a felperest. Erre tekintettel a felperes, az alperes, mint kilépő ügyvezető, valamint tanú 1, mint új ügyvezető között **település 1-en**, 2010. február 5. napján „Szerződést módosító záradék” jött létre, mely kiegészítette és módosította a 2007. november 28-án megkötött .../2007. számú hitelszerződést. A szerződő felek rögzítették, hogy az adós E Kft. ügyvezetői viszonyában bekövetkezett változás miatt az ügyvezető kezdeményezte a kölcsönszerződés módosítását. A felperes képviseletében eljáró **település 1-i** fiók hozzájárult és tudomásul vette, hogy az alperes, mint „kilépő ügyvezető a mai napon az ügyvezető köteleiből kilép, a kölcsönszerződésben foglaltakért, annak teljesítéséért a továbbiakban nem felelős. A hitelszerződésben, melyben - belépő új ügyvezető tanú 1, a hitelszerződésben szereplő feltételekért kötelezettséget vállal.
- Alulírott tanú 1 (belépő ügyvezető) fentieket tudomásul veszem.*
- Szerződő felek tudomásul veszik, hogy a hitelszerződés jelen módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal érvényesek.”*
- [3] A felperes a hitelszerződést az adós fizetési kötelezettségének elmulasztása miatt 2012. november 20. napján azonnali hatállyal felmondta az .../2012. szám alatt közokiratba foglalt nyilatkozatával. Az adós E Kft. „v.a.” részére a **cím 1** szám alatti székhelycímre megküldött felmondó nyilatkozat „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza. Az alperes részére a felmondás 2012. november 27. napján szabályszerűen kézbesítésre került.
- [4] A felperes a 2018. május 15. napján kelt .../2018. iktató számú levelében felszólította az alperest, hogy a 2012. november 20. napján felmondással lejárttá tett tartozását a felszólító levél kézhez vételétől számított 8 napon belül fizesse meg. A kezeset megintó felszólító levél 2018. május 23. napján, a címzettre vonatkozó „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza, a levél a hitelszerződés IV.3. pontja értelmében 2018. május 23. napján kézbesítettnek tekintendő.
- [5] A (...) Megyei Bíróság az adós E Kft. felszámolását 2013. szeptember 20. napjával rendelte el a 17.Fpk....-13-.../5. számú végzésével. A felperes, mint hitelező a 2013. október 8. napján jelentette be hitelezői igényét, melyet az adós gazdálkodó szervezet kijelölt felszámolója visszaigazolt és nyilvántartásba vett 115.341.342,- forint erejéig a Cstv. 57. § (1) bekezdés f) és g) kategóriájába besorolva.
- [6] A (...) Megyei Bíróság az adós gazdálkodó szervezet felszámolását a 2015. február 24. napján kelt és 2015. március 25. napján jogerőre emelkedett Fpk....-13-.../16. számú végzésével befejezetté nyilvánította és az adós gazdálkodó szervezetet megszüntette. Jogerős végzésével megállapította, hogy a felszámolási eljárás során a felperesnek, mint hitelezőnek a Cstv. 49/D. § (1) bekezdés szerinti hitelezői igénye részleges kielégítéseként a javára 2.694.740,- forint megtérülés történt, míg a fennmaradó 112.646.602,- forint összegű követelés nem nyert kielégítést további felosztható vagyon hiányában.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [7] A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a törvényszék az alperest a felperes javára kölcsöntartozás jogcímén 130.803.782,- forint, továbbá 71.227.524,- forint lejárt tőkerész után 2014. október 10. napjától a kifizetésig terjedő időre 15,5% ügyleti kamat, továbbá 6% éves kamat

együttes mértékének megfelelő, mindösszesen 21,5% késedelmi kamatot, valamint 48.486.653,- forint lejárt ügyleti kamat után 2014. október 10. napjától a kifizetésig évi 6%-os késedelmi kamata, továbbá 11.089.615,- forint lejárt késedelmi kamat megfizetésére. Kérte továbbá, hogy az alperest marasztalja a törvényszék ügyvédi munkadíjból álló perköltségben is.

Keresetét arra alapozta, hogy a felperes, mint hitelező és az E Kft., mint adós között létrejött hitelszerződésben az alperes készfizető kezességet vállalt a tartozás megfizetésére. A felperes a hitelszerződést az adós fizetési kötelezettségének elmulasztása miatt azonnali hatállyal felmondta. Az alperes a felmondást 2012. november 27. napján átvette. A kezesi felszólító levél az alperes székhelyének címére elköltözött jelzéssel érkezett vissza, mely a hitelszerződés IV.3 pontjában foglaltak szerint szabályszerű kézbesítésnek tekinthető 2018. május 23. napjával. Az adós E Kft. felszámolás alá került, a felperes hitelezői igényét a keresetben foglaltak szerint bejelentette a felszámolónak, a felszámoló a hitelezői igényt nyilvántartásba vette, azonban a követelés kiegyenlítése nélkül, egyszerűsített felszámolási eljárás szabályai szerint fejeződött be az eljárás. Az alperessel szembeni marasztalási igényét arra alapította, hogy az adós tartozásáért a hitelszerződésben foglaltak szerint egyetemleges készfizető kezességet vállalt.

A felperes válasziratában előadta még, hogy a felperes és az alperes, mint kilépő ügyvezető és a perben nem álló tanú 1, mint belépő ügyvezető között 2010. február 5-én szerződésmódosítási záradék jött létre, mely kiegészíti és módosítja a 2007. november 28-án megkötött hitelszerződést. Az alperes, mint ügyvezető a szerződésben az E Kft. képviselőjeként vett részt és nem a szerződés alanya volt ügyvezetői minőségében, tehát ügyvezetői minőségének megszűnése álláspontja szerint nem okozott változást a szerződés alanyait illetően. Az alperes, mint magánszemély jelent meg félként a szerződésben azáltal, hogy készfizető kezesként írta alá a szerződést, ebből a szempontból azonban nem releváns, hogy az ügyvezetői jogviszonya megszűnt. Mindezekre tekintettel vitatta az alperes által előadottakat, állítva azt, hogy az új vezető tisztségviselő kezesként nem lépett be a szerződésbe, ugyanis nem kezesként írta alá a szerződés módosítását. A 2010. február 5. napján létrejött szerződésmódosítási záradék kezesi felelőssége alól nem mentesítette az alperest.

[8] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalásra irányult. Az alperes perköltségigényét két költségjegyzéken kívánta érvényesíteni, a 22. sorszám alatt csatolt költségjegyzék 3.618.934,- forint összegű ügyvédi munkadíjigényt tartalmazott a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a)-c) pontjaira hivatkozással, bejelentve, hogy áfa körbe nem tartozik. A peres eljárás során foganatosított tanúbizonyítással kapcsolatban felmerült tanúdíjakat az alperes előlegezte, erre 38. sorszám alatt terjesztett elő költségjegyzéket, és az elsőfokú bíróság 35. sorszám alatti végzésére hivatkozással 8.672,- forint, továbbá 30. sorszám alatti végzésére hivatkozással 27.314,- forint (összesen 35.986,- forint) tanúdíjat, mint készkiadást kívánt még érvényesíteni elsőfokú perköltségigényként.

Érdemben előadta, hogy közvetlenül a szerződés megkötése után a kft-ben lévő üzletrészt eladta tanú 1 részére. A cég eladásáról a felperes is tudomással bírt, erről kifejezett tájékoztatást kapott. A hitel folyósítása előtt került sor az üzletrész eladására, azonban a felperes nem intézkedett az iránt, hogy a személyi változás átvezetésre kerüljön közjegyzői okirat módosításával. Alperes álláspontja szerint ezt a felperesnek kellett volna kezdeményeznie. A hitelkötelemben továbbra is kezesként az ő neve szerepel, ugyanakkor abban a tudatban volt, hogy a felperes és a céget megvásárló új tulajdonos ezt leadminisztrálta, ő pedig ezáltal az ügyletből kikerült. A fentiek miatt kérte, hogy a törvényszék vonja perbe a cég új tulajdonosát, valamint kérte a felperesnél az ügylet kapcsán felelős ügyintéző tanúkénti meghallgatását, állítva, hogy a felperes által követelt összeggel nem tartozik, a felperes azt a kft. új tulajdonosával szemben követelheti.

### **Az elsőfokú ítélet**

- [9] Az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyalást követő érdemi tárgyaláson tanúbizonyítást foganatosított és további okirati bizonyítékokat szerzett be a felektől. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként - a harmadik tárgyaláson - meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 1.500.000,- forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték állam javára történő megfizetésére, továbbá kötelezte ugyancsak a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 3.035.986,- forint perköltséget. A bíróság a tanúvallomásokkal megerősített okirati bizonyítékok alapján - különös tekintettel a szerződést módosító záradékra-jogalap hiányában nem találta az alperessel szemben előterjesztett keresetet alaposnak. Jogi indokolásában kifejtette, a létrejött háromoldalú megállapodás írásban rögzített tartalma a felek azon egybehangzó szándékát tükrözi, mely szerint a hitelszerződésben foglalt alperesi készfizető kezességvállalás már megszűnt, egyidejűleg az adós új ügyvezetője vállalt készfizető kezességet a hitelszerződésben foglaltak teljesítéséért. Ebből az következik, hogy az alperes hitelszerződéssel kapcsolatos készfizető kezesi helytállási kötelezettsége sem áll már fenn, tekintve, hogy a szerződést módosító záradékhoz a felperes is hozzájárult. A pervesztes felperest a bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperesi jogi képvisellel felmerült és a kifejtett munkával arányosan megállapított ügyvédi munkadíjból és az előlegezett tanúdíjból álló perköltség megfizetésére az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontjaira utalással kötelezte.

### **A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem**

- [10] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak részbeni megváltoztatását és az öt terhelő elsőfokú perköltségből az alperesi jogi képviselő munkadíjának 712.725,- forintra történő leszállítását. A fellebbezési álláspont szerint túlzott mértékben került sor a pernyertes alperes javára az ügyvédi munkadíj megállapításra. Kiindulópontként felperes azt kérte figyelembe venni, hogy álláspontja szerint a teljes pertárgyérték a követelés tőkeösszegében határozható meg, mely 71.227.524,- forint, szemben a bíróság által alapul vett, jóval magasabb összegű követeléssel. Az IM rendelet szerint ez alapján maximálisan számítható, 2.3336.825,- forint összegű munkadíj is eltúlzott azonban. Hivatkozott a BDT2019. 3965 számú eseti döntésre, mely azt a bírói gyakorlatot mutatja, hogy a magas pertárgyérték mellett figyelembe kell venni a jogi képviselő perben ténylegesen elvégzett munkáját, annak színvonalát, volumenét. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú eljárásban egy beadványt szerkesztett az alperesi jogi képviselő, mely másfél oldalas terjedelme nem mutatja azt, hogy annak előkészítése és előterjesztése túlzottan bonyolult jogászai munkát igényelt volna, emellett három tárgyaláson való részvétel történt. Mindezzel a fellebbezésben megjelölt 712.725,- forint összegű, a pertárgyérték 1%-nak megfelelő ügyvédi munkadíj áll arányban.

Ennek megfelelően a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör keretében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a felperesnek járó perköltség részét képező ügyvédi munkadíj, általa megjelölt összegre történő leszállítását.

- [11] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének helybenhagyására irányult. Kérte a felperes marasztalását másodfokú perköltségben. Indokolása kiindulópontjaként hangsúlyozta, a pertárgyérték jóval magasabb összegű, mint amit a felperes megjelölt. A kereseti kérelem egyrészt 130.803.782,- forint tőkeösszeg megfizetésére irányult, melynek egyes részösszegei után kért késedelmi kamatot, de emellett külön 11.089.615,- forint összegű lejárt, tőkésített késedelmi kamatigényt is bejelentett. Ezek együttes összege adja 141.893.397,- forint összegben a teljes pertárgyértéket. Az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjai szerint ezután felszámítható ügyvédi munkadíj teljes összege 3.618.934,- forint, emellett készkiadásként 35.986,- forint tanúdíjat előlegezett. Ehhez képest kérte figyelembe venni, hogy az elsőfokú bíróság perköltségigényét 3.000.000,- forintra mérsékelte és ehhez adta hozzá a tanúdíjjal kapcsolatos készkiadást, az összes perköltségtérítés összegét így határozta meg. Ezzel tehát már

eleve az ügyvédi munkadíj 600.000,- forint nagyságrendű mérséklésére került sor. Az ítélet 15. bekezdésében a bíróság utalt arra is, hogy figyelembe vette, és a kifejtett munkával arányosan állapította meg az ügyvédi munkadíjat, ezért került sor a 618.934,- forint összegű mérséklésre. A továbbiakban az alperesi jogi képviselő kifejtett munkáját részletezve hangsúlyozta, hogy valójában hat beadvány előterjesztésére került sor a per folyamán: írásbeli ellenkérelem, tanúdij megfizetés igazolása, alperesi költségjegyzék beterjesztése, tanúhoz kérdések indítványozása, kiegészítő tanúdij megfizetés igazolása, továbbá a tanúdijakhoz kapcsolódó költségjegyzék beterjesztése. Jelezte, hogy az új Pp. szabályaihoz igazodóan a bíróság pervezetése határozta meg az alperesi beadványok mennyiségét, ennél több beadvány előterjesztésére az eljárási szabályok korlátai miatt nem is volt lehetősége. Kérte figyelembe venni, hogy egy perfelvételi tárgyaláson és további két érdemi tárgyaláson is részt vett, ott nyilatkozatokat tett. Ehhez kapcsolódóan pedig a jogi képviselőnek az alperesi ügyféllel is külön konzultációkat kellett folytatni, melyek több órás időtartamot vettek igénybe. A tárgyalásokon történő megjelenés **település 2-ről település 1-re** utazással volt lehetséges, mely ugyancsak jelentős időráfordítást és gépkocsihasználattal kapcsolatos költségeket okozott. Az ügyvédi munkadíjnak ezen kiadásokat is fedeznie kell. Végül jelezte, a felperes, keresetéhez igazodóan maga is ilyen nagyságrendű összegben határozta meg saját jogi képviselőjének munkadíjigényét. Ez is mutatja az ügyvédi munkadíj-felszámításának nagyságrendi megalapozottságát. Mindezek alapján kérte a Pp. 383. § (2) bekezdés alkalmazásával az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Másodfokú eljárási költségterítést kérve 58.082,- forint összegű ügyvédi munkadíjigényt tartalmazó költségjegyzéket csatolt.

- [12] A felperes fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében a pertárgyérték megállapítása során kérte figyelmen kívül hagyni a nem önállóan érvényesíteni kívánt kamatokat, függetlenül attól, hogy azok tőkésítve kerültek a keresetben feltüntetésre. A tiszta tőke követelése 71.227.524,- forintot tett ki, mely pertárgyérték képezi csak az ügyvédi munkadíjszámítás alapját.

#### **Az ítélet tábla döntésének indokai**

- [13] A fellebbezés **részben alapos.**

- [14] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá, hogy a felülbírálat jogkörei közül melynek vagy melyeknek gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól. A felperes fellebbezésében a másodfokú bíróságtól kért felülbírálati jogkörként megjelölte a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontját, és kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását az alperes javára megítélt ügyvédi munkadíj összegének a 32/2003. (VIII.22.) 3. § (6) bekezdésben foglaltak szerint, a pertárgyérték 1%-ra való leszállításával.

Az elsőfokú bíróság azonban az anyagi jogi szabályok szerinti mérlegelési jogkörben nem hozott döntést (ilyennek minősül többek között az általános kártérítés, a kártérítés módjának, az érvénytelenség alkalmazandó jogkövetkezményének, közös tulajdon megszüntetése módjának meghatározása), ilyen jellegű jogszabályt nem alkalmazott, ezért a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör nem alkalmazható.

A felperes kérelme tartalma szerint a megállapított tényektől eltérő jogi következtetés levonására, azaz a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont szerinti felülbírálati jogkör gyakorlására irányult, ezért az ítélet tábla a Pp. 110. § (3) bekezdés alapján a felülbírálati jogkört a fellebbezés tartalma szerint vette figyelembe.

- [15] Ennek megfelelően a jelen másodfokú eljárást kezdeményező a felperesi fellebbezés kizárólag a felperes elsőfokú perköltségben való marasztalására vonatkozott. Az ítélet tábla csak e körben

bírálhatta felül az elsőfokú ítélet rendelkezéseit a fellebbezési kérelem korlátai között, mely arra irányult, hogy az ítélet tábla a felperest terhelő, elsőfokon 3.035.986,- forint összegben megállapított perköltséget, annak ügyvédi munkadíj része tekintetében szállítsa le 712.725,-forintra. A fellebbezés 3. oldal utolsó előtti bekezdésének petitiuma kizárólag az alperes jogi képviselője részére járó munkadíjat említi a perköltség mérséklés iránti igény kapcsán, így az ítélet tábla úgy tekintette, hogy a fellebbezés nem terjed ki a nem vitatott készkiadásként felmerült 35.986,- forint összegű tanúdíjra. Mindezekre tekintettel az ítélet tábla azt vizsgálta, hogy az alperesi jogi képviselő részére megítélt összesen 3.000.000,- forint összegű ügyvédi munkadíj, mint elsőfokú perköltség a pertárgyértékkel, illetve az alperesi jogi képviselő által kifejtett perbeli ügyvédi tevékenységgel arányban áll-e.

[16] Az alperesi jogi képviselő a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a)-c) pontjai szerint kívánt 22. sorszám alatti beadványában 3.618.934,- forint összegű ügyvédi munkadíjat költségjegyzékkel felszámítani, perköltség címén. Az IM rendelet a pertárgyértékhez igazodó százalékos arányban teszi lehetővé az ügyvédi munkadíjigény előterjesztését, így elsődlegesen a pertárgyérték megállapítása volt szükséges a nem vitatottan pernyertes alperes részére ügyvédi munkadíj címén megítélendő perköltség meghatározásához. A pertárgyértéket a felperes keresetlevele záró részének I. pontjában 71.227.524,- forintban határozta meg, mely lejárt tőkekövetelés.

[17] A Pp. 21. § (1) bekezdés szerint a per tárgyának értéke a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékével egyezik meg. A Pp. 21. § (4) bekezdése további részletszabályként rögzíti, a nem önállóan érvényesített kamat és egyéb járulékkövetelést a pertárgy értékének számítása során figyelmen kívül kell hagyni. Ez irányadó akkor is, ha egy kamatköveteléssel egyidejűleg a tőkésítve feltüntetett kamatkövetelés után járó újabb kamatkövetelést érvényesítenek. A perbeli esetben egy kölcsönszerződés felmondása nyomán vált esedékessé a perben is érvényesíteni kívánt felperesi követelés. A kölcsönszerződés 2012. november 20. napján szűnt meg a felek között azonnali hatályú felperesi felmondással. Ekkor a kölcsön tőketartozást a felmondást közlő közjegyzői okiratban a felperes 71.227.524,- forintban határozta meg, emellett azonban ügyleti kamattartozásként további 27.370.162,- forint felszámítására is sor került, mely egyidejűleg vált esedékessé további késedelmi kamattartozással, valamint további költség- és díjtartozásokkal. A felmondás időpontjára kimutatott összes tartozás 99.684.478,- forint volt. A kölcsönjogviszonyban az ügyleti kamat az ellenszolgáltatás részét képezi, tekintve, hogy a kölcsönvisszafizetéssel kapcsolatos - jogi értelemben vett - szolgáltatási kötelezettség az ügyleti kamat megfizetése is, ez a kölcsönösszeg használatának átengedéseért, szerződés szerint járó ellenérték [a peres felek jogviszonyára még alkalmazandó 1959. évi Ptk. 523. § (1), (2) bekezdés és az ehhez kapcsolódó bírói gyakorlat: BH1994. 551 számú, valamint BH1998. 390 számú eseti döntés]. Az ítélet tábla álláspontja szerint a helyes pertárgyérték ennek figyelembevételével jelen esetben a felmondás időpontjában kimutatott 71.227.524,- forint kölcsön-tőketartozás, valamint az egyösszegben ekkor esedékessé vált ügyleti kamattartozás (27.370.162,- forint) együttes összege. Minden további kamat, költség felszámítás járulékos jellegű, még ha az külön tőkésítve jelenik is meg a felperesi elszámolásban. Ezek a pertárgyérték meghatározása során figyelmen kívül maradnak [Pp. 21. § (4) bekezdés]. A felperes által a keresetlevélben ettől eltérően, a Pp. 22. § (2) bekezdése alapján bejelentett pertárgyérték helytelen összegével ellentétben az ítélet tábla a Pp. 22. § (3) bekezdés alkalmazásával tehát 98.597.686,- forint összegben határozta meg. E főköveteléssel együtt érvényesíteni kívánt további kamat-, járulék-, díj költségköveteléseket a pertárgy értékének megállapítása során figyelmen kívül kell hagyni (BDT2013. 3023 szám alatt közzétett eseti döntés, BDT2005. 1136 szám alatt közzétett eseti döntés).

[18] Az ítélet tábla által fentiek szerint meghatározott pertárgyértékből kiindulva az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alkalmazásával lehet az ügyvédi munkadíj maximumát meghatározni (nettó 10.000.000,- forint x 0,05 = 500.000,- forint, + 88.597.686 x 0,03 ≈ (kerekítve) 2.657.900,- forint, mindösszesen legfeljebb 3.157.900,- forint összegű ügyvédi munkadíj számítható fel az IM

rendelet említett szabályai alapján, szigorúan a pertárgyértékhez igazodóan, ez tehát a megítélhető ügyvédi munkadíj felső határa.

A bírói gyakorlat kétségtelenül figyelembe veszi az ügyvédi munkadíj megállapítás szempontjai között, hogyha magas a pertárgyérték, ez ugyanis magasabb ügyvédi felelősséggel is jár, a pernyertes fél részére megállapítandó munkadíjban ezt értékelni kell (BDT2019. 3965 számú eseti döntés IV. pont).

- [19] A felperesi fellebbezés a fentiek szerint számítható ügyvédi munkadíj mérséklését kérte az IM rendelet 3. § (6) bekezdés alkalmazásával. Állította, hogy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) pontjai szerint számítható ügyvédi munkadíj nem áll arányban.

A bírói gyakorlat valóban differenciáltan, mérlegeléssel szem előtt tartja, hogy a jogi képviselő a perben ténylegesen milyen volumenű és szakmai színvonalú munkát végzett el, az ellátott tevékenység mennyire volt időigényes. A díjnak tehát nemcsak a pertárgyértékkel kell arányban állnia, hanem az ügyvéd perben kifejtett tevékenységével is. A bíróságnak az IM rendelet 3. § (6) bekezdése lehetőséget biztosít az ügyvédi munkadíj mérlegeléstől függő mérséklésére. A jogszabályi elvárás és az ezen alapuló bírói gyakorlat, hogy a perben ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel kell elsősorban arányban állnia a perköltségként megítélhető munkadíj összegének, melynek csupán kiinduló pontja a pertárgyértékhez igazodó díjszámítás.

- [20] Az ítéletábra a fellebbezési hivatkozásokra tekintettel, ezért vizsgálta az alperesi jogi képviselő perben kifejtett tevékenységét, melyet a fellebbezési ellenkérelem 7/b. pontja is részletezett. Ott az alperes hat beadványt tüntetett fel, melyek közül azonban csupán a 2018. november 12-i írásbeli ellenkérelem, valamint a 2019. december 4-i, a tanúhoz indítványozott kérdések tekintendők érdemi ügyvédi tevékenységet igénylő beadványoknak. A tanúdíj-fizetés igazolása, költségjegyzék előterjesztése nem a per érdemi viteléhez kapcsolódó jogi-szakmai munkát igényelnek, azok adminisztratív, technikai jellegű beadványok.

A 2018. júliustól 2020. februárig terjedő, félévet alig meghaladó pertartamú ügyben három tárgyalás megtartására került sor, melyen az alperes jogi képviselője megjelent. A tárgyaláson való részvétel és nyilatkozattétel munkadíj alapjául szolgáló ügyvédi tevékenység. A fellebbezési ellenkérelem azonban ezen túlmenően kérte figyelembe venni, hogy **település 1-i** székhelyű ügyvéd képviselte az alperest, akinek **település 2-i** Törvényszékhez jelentős idő- és költségráfordítással kellett elutaznia az egyes tárgyalásokra. Az ezzel kapcsolatos költségek azonban nem az IM rendelet 3. § (2) bekezdéséhez számítható ügyvédi munkadíj körében vehetők figyelembe, azok nem a munkadíj mértékét emelik, hanem olyan készkiadások, melyeket külön, a költségjegyzék 3. pont „megnevezés” rovatában kellett volna feltüntetnie az alperesi jogi képviselőnek. Erre azonban nem került sor, ott csak és kizárólag az IM rendelet 3. § (2) bekezdés szerinti ügyvédi munkadíj szerepelt. Az ügyvéd tárgyaláson való megjelenésével felmerülő utazási készkiadások költségjegyzékben való felszámításának hiányában a bíróság ilyen címen perköltséget nem ítélt meg, figyelemmel a Pp. 82. § (3) bekezdés szigorú szabályaira. A felszámítani elmulasztott költséget a fél javára nem lehet hivatalból figyelembe venni. A bíróság a perköltségként érvényesíteni kívánt készkiadások összegét kizárólag a szabályszerű felszámítás, és az ahhoz csatolt igazoló okiratok alapulvételével határozza meg. Erre a tanúdíjak vonatkozásában sor is került.

- [21] Az alperesi jogi képviselő szakmai tevékenységének fedezetéül szolgáló ügyvédi munkadíj összege az ítéletábra álláspontja alapján mérsékelendő, az a kifejtett ügyvédi tevékenységgel, a tárgyalásokon megjelenések és ott tett nyilatkozatok időigényességével arányban, 2.000.000,- forint összegben határozható meg. Ezen összeg erejéig találta reálisan mérsékelendőnek a pernyertes alperes részére járó, ügyvédi munkadíj címen megállapítható perköltség összegét az ítéletábra az IM rendelet 3. § (6) bekezdés alkalmazásával. Hangsúlyozandó, hogy a pertárgyérték pontosított összegével és a kifejtett munkával is arányban álló ügyvédi munkadíj meghatározása a bíróság feladata a mérlegelés során.

- [22] A fellebbezés kisebb részben alaposnak minősült, az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve az ítélőtábla a megfellebbezett rendelkezést ezért részben megváltoztatta, és az ügyvédi munkadíj címén alperesnek járó és felperest terhelő perköltség összegét 2.000.000,- forintra leszállította a Pp. 383. § (2) bekezdés alkalmazásával. Ekként a fellebbezéssel nem érintett tanúdíjjal együtt a felperest terhelő teljes perköltség összege 2.035.986,- forintra módosult.
- [23] A felperes fellebbezése 3.000.000,- forint ügyvédi munkadíj 712.725,- forintra történő leszállítására irányult, így a fellebbezési pertárgyérték 2.287.275,- forint (3.000.000,- forint - 712.725,- forint). Ezen összeggel kapcsolatban 183.000,- forint fellebbezési illeték merült fel, melyet az eljárásban érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán a fellebbező felperes nem rótt le. A másodfokú eljárásban a peres felek között vitássá vált ügyvédi munkadíj összege ~ 2.287.275,- forint volt, melyhez képest az alperes 2.000.000,- forint erejéig másodfokon pernyertes lett. Ez az ő esetében 85%-os arányú pernyertességet jelent, ehhez igazodóan osztotta meg az ítélőtábla a 183.000,- forint fellebbezési illetékviselési kötelezettséget. Annak 85%-os arányát (155.550,- forint) a túlnyomórészt pervesztes felperesnek, míg 15%-os arányát (27.450,- forint) a nagyobb részt pernyertes alperesnek kell utólag az állam javára megfizetnie. A fenti arányban túlnyomórészt pernyertes alperes másodfokú eljárási költségét az ítélőtábla az alperesi költségfelszámítást figyelembe véve 50.000,- forintban határozta meg, mely különbözeti perköltség megfizetésére a túlnyomórészt pervesztes felperest kötelezte [Pp. 82. § (2) bekezdés].

Szeged, 2020. június 2.

|                                    |                    |                   |
|------------------------------------|--------------------|-------------------|
| Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k. | Dobler László s.k. | Tolna András s.k. |
| a tanács elnöke                    | előadó bíró        | táblabíró         |